

HANDLAGET

NR 1 • 2023

Hemslöjdsföreningen Sörmland

Årsmöte 12 mars!

Den 12 mars kl 10.30 är det dags för årsmöte. Vi träffas på Gästgivaregården i Hembygdsgården i Malmköping.

Efter årsmötesförhandlingar och presentation av årets två hårdslöjdsstipendiater serveras en lättare lunch. Klockan 13.00 är det dags för föreläsning. I år är det Fia Lindblom, vår nya hemslöjdskonsulent, som pratar om folkligt broderi.

Årsmötet blir också ett avstamp för vårt dräktprojekt. Under 2023 kommer Hemslöjdsföreningen Sörmland i samarbete med Södermanlands Hembygdsförbund och

Sörmlands museum, göra en kartläggning av Sörmlands 1900-talsdräkter, även kallade bygdedräkter.

Har du en dräkt? Ta gärna på dig/med dig den när du kommer på årsmötet.

Anmälan senast 6 mars till hemslojdsormland@gmail.com
Ange om du har speciella önskemål när det gäller maten.

TEXT: EVA SVENSSON
FOTO: FIA LINDBLOM

Snart är det vår!

För att få lite vårkänslor kanske det passar att göra en krans att sätta på dörren. Här har vi använt broderiramar i plast som stomme, men det går också fint att använda t ex tvinnat björkris eller stadig papp.

Vad som passar att limma, sy eller surra fast på stommen är en smaksak. Dessa kransar är gjorda på Returslöjden i Eskilstuna, av saker som blivit över, bland annat skruvkorkar, ullrester, klippt trikå, mattor och konstgjorda blommor.

TEXT OCH FOTO: EVA SVENSSON

Hemslöjden

Hemslöjdsföreningen Sörmland
facebook.com/hemslojdsforeningensormland
Nr 1 • 2023 www.slojdisormland.se

Broderimönster till Brunnstadräkternas bindmössa.

Sörmländska Bygdedräkter

Intresset för folkdräkter ökar, vilket vi tycker är roligt och gärna vill uppmuntra. Nu startar Hemslöjdsföreningen Sörmland upp ett projekt med syfte att samla information om de Sörmländska Bygdedräkterna.

Inledningsvis väljer vi att begränsa oss till de dräkter som komponerats i olika sammanhang under 1900-talet och som ryms inom nuvarande Sörmlands län. Inom detta område finns ca 24 dräkter som skapats under den här perioden, av t ex Hembygdsföreningar, i studiecirkel, i samband med särskilda platser eller evenemang.

Vi vill samla in kunskapen och historien runt dessa dräkter. Vem var med, vad gav inspiration och hur levande är dessa dräkter idag?

Vi har ju i vårt län de välkända, dokumenterade, Vingåkers- och Österåkersdräkterna. Där finns mycket material och information bevarad, och de förvaltas bland andra av Sörmlands museum.

Vi väljer att i det här projektet i stället titta på de dräkter som tagits fram under 1900-talet och som kanske ibland hamnar i skymundan och inte riktigt får ta plats bland de dräkter som har en längre historia och tradition. Vi vill belysa deras plats i dräktvärlden och hur skapandet av dom kan ha bidragit till exempelvis eget slöjande, intresse för lokal-

historia och sammanhållning i en bygd. Vi vill också göra det lättare för den som är intresserad av en specifik dräkt att kunna hitta information. Kanske har man arvt en dräkt och är nyfiken på dess historia eller funderar på att tillverka en egen.

Den del av projektet som startar upp nu är tänkt att pågå fram till sommaren 2024. I den här fasen vill vi gärna komma i kontakt med personer och föreningar med information och material gällande dräkterna. Vi kommer inte i det här läget att samla in några plagg, men vi vill gärna framöver få möjlighet att låna dräkter för fotografering, så hör gärna av dig om du har en i garderoben.

Projektet är ett samarbete mellan Södermanlands Hembygdsförbund, Sörmlands museum och Hemslöjdsföreningen Sörmland.

Maila till sormlandskabygdedrakter@gmail.com för att lämna information eller om du har frågor om projektet.

Just nu finns följande dräkter på listan. Saknas någon? Hör gärna av dig!

- Björkvik
- Björnlunda
- Blacksta
- Brunnsta
- Dunker (Villåttinge)
- Flen (Villåttinge)
- Floda
- Fogdö
- Gripsholm
- Gåsinge-Dillnäs
- Julita
- Jäder/Mälarbygden
- Mälardalen
- Näshulta
- Oxelösund
- Rekarne
- Sköldinge-Lerbo
- Stenkvista
- Strängnäs
- Tova
- Trosa-Vagnhärad
- Tystberga
- Åkerö
- Öja-Västermo

TEXT OCH FOTO:
PROJEKTLEDARE JOHANNA LOVÉN

Sörmlands Textilakademi bjuder in till träff i Strängnäs

Textilakademin är ett nätverk för dig som arbetar med olika textila tekniker och vill fördjupa dig, inspireras och träffa likasinnade. Tillsammans håller vi praktiska slöjdträffar, gör studiebesök och lyssnar på föredrag.

Genom att gå med i nätverket så blir du inbjuden till träffarna, som hålls på olika platser i Sörmland 2-4 gånger per år. Textilakademin drivs i samarbete mellan Sörmlands museum och Hemslöjdsföreningen Sörmland. Föreningens medlemmar har rabatt på träffarnas deltagaravgift.

Tanken är att akademiens verksamhet styrs av medlemmarna så du kan själv vara med och påverka innehållet. Just nu har vi en arbetsgrupp som består av: *Johanna Lovén*, vice ordf. i Hemslöjdsföreningen Sörmland, *Sonja Berlin*, textilkonstnär, *Fia Lindblom*, hemslöjds-konsulent textil, Sörmlands museum.

Årets första träff arrangeras i samarbete med Strängnäs kommun kommer att äga rum på Multeum i Strängnäs lördagen den 4 mars kl 11.00-15.00.

Dagen inleds med en föreläsning om Fogdöbonaden. Det är en åtta och en halv meter lång bonad

med religiöst motiv, från slutet av 1400-talet. Förmodligen har den tillverkats i Vårfruberga kloster, som vackert beläget på Fogdön invid Mälaren en gång var ett av rikets allra mäktigaste nunnekonvent. Läs mer om klostret på www.varfrubergakloster.se Bonaden är tillverkad i tvistsöm, ett sömsätt som påminner om korsstyg, med anor från 1100-talets Italien.

Efter lunchpaus kommer eftermiddagen att innehålla ett samtal om textilakademiens kommande arbete, samt en workshop för den som vill bekanta sig mer med tekniken tvistsöm. Båda leds av textilkonsulent Fia Lindblom.

För att gå med i Textilakademin och/eller anmäla dig till träffen, maila Fia Lindblom på: fia.lindblom@regionsormland.se eller ring 076-147 62 15. Uppge namn, adress, telefonnummer och e-postadress.

Detalj av Fogdöbonaden. Foto: Gabriel Hildebrand.

Båvens Spinnhus fyller 10 år!

Det är svårt att förstå att vi hållit på med spinnverksamhet i 10 år. Jag kommer knappt ihåg hur det var att vara nybörjare, men är väldigt glad att jag inte är det längre. Jag är spinnerska.

Det har passerat många 100 kg ull genom våra maskiner som blivit till kardflor, kardband och garn. Gotlandsull, finull och alpacka har varit de vanligaste fibrerna med några tillfälliga besök av dromedar och kamel. Sedan ett par år tillbaka har ull från våra lantraser hittat in i spinneriet i och med projektet Ullen vi ärvde. Numera spinner vi även av tex Tabacktorp-, Gästrike- och Dalapälsfår. En hel del mohair spinner vi också,

eftersom Karin, som äger spinneriet har en massa angoragetter.

Vi kommer att fira hela året; utlottningar, föredrag, stickkaféer, ullkurser. All information om årets händelser kommer att finnas på vår hemsida www.bavensspinnhus.se

Vill ni se vilka vi är som jobbar i spinneriet finns det fina presentationer av oss på @bavensspinnhus på instagram och facebook.

TEXT OCH FOTO: ÅSA NORDQVIST

Kalendarium 2023

Utställningar

Lör 11/3 pågår tom 10/3 2024

Utställning om Nordiska Kompaniets möbler som producerades i Nyköping 1904 – 1973. Sörmlands museum, Nyköping.

Mars

Ons 1/3 Slöjdrträff i Nyköping, Stickkafé.

Kl 13-15.30 i Tuna hembygdsförenings kyrkskola. Ta med eget hantverk eller prova på temat för dagen. Träffarna är kostnadsfria, och material finns på plats om du inte har eget med dig. Anmälan till Kerstin Uppman cosmonata@gmail.com, 0709-74 94 56.

Lör 4/3 Träff med Textilakademin.

Multeum, Strängnäs Kl 11-15. Föredrag om Fogdöbonaden och workshop med tvistsöm. Pris 150 kr, medlem 100 kr. Anmälan till fia.lindblom@regionsormland.se

Sön 5/3 Familjesöndag: origami i bild och formverkstaden. Sörmlands museum, Nyköping. Vi viker askar, som vi kan lägga små saker i samt kaststjärnor som kan ändra form. Kl 12.30 – 15.00. Gratis, drop in, men begränsat antal platser.

Fre-sön 3 – 5/3 Kurs: Fläta korgar i oskalad pil. Sörmlands museum, Nyköping. Kl 9.00 – 16.00. Kursledare: Steen Hedegaard Madsen. Pris: 2800 kr, medlem 2600 kr, ungdom 1700 kr. Fullbokad.

Lör-sön 11 – 12/3 Invigning av utställningen NK:s möbler. Sörmlands museum, Nyköping. **Lördag kl 11-15:** Se möbelsnickeri, tapetsering, förgyllning och svarvning. Hantverkarna Olof Appelgren, Olivia Broman, Marja Fiander och Mattias Höög visar och berättar. Prova tälja i färskt trä. **Söndag kl 11-15:** För barn och deras vuxna: Bygg och måla träskulpturer. Utforska hur man kan skapa i trä med museipedagog Hanna Rujisenaars och konstnär Carl Wellander. Tälj i trä! Stämpla in som kompanist och utför ett dagsverk i NK:s möbelverkstad. Fabrikör Rikard och snickarlärning Niklas handleder. För övrigt program se museets hemsida.

Sön 12/3 Årsmöte: Gästgivaregården, Malmköping kl. 10.30. Efter årsmötesförhandlingar blir det föreläsning om folkliga broderier med Fia Lindblom, textilslöjdskonsulent på Sörmlands museum. Föreningen bjuder på förtäring. **Anmälan: senast 6 mars** till hemslojdsormland@gmail.com eller Eva Svensson tfn 070-454 55 16.

Tis 14/3 Slöjdrträff i Nyköping, Läder.

Kl 18-20.30 i Tuna hembygdsförenings kyrkskola. Ta med eget hantverk eller prova på temat för dagen. Träffarna är kostnadsfria, och material finns på plats om du inte har eget med dig. Anmälan till Kerstin Uppman cosmonata@gmail.com, 0709-74 94 56.

Tor 23/3 Slöjdrträff i Nyköping, Stickkafé.

Kl 13-15.30 i Tuna hembygdsförenings kyrkskola. Ta med eget hantverk eller prova på temat för dagen. Träffarna är kostnadsfria, och material finns på plats om du inte har eget med dig. Anmälan till Kerstin Uppman cosmonata@gmail.com, 0709-74 94 56.

Lör-sön 25 – 26/3 Kurs: Kvinnor täljer med kniv och yxa. Sörmlands museum, Nyköping. Kl 9.30 – 16.30. Kursledare: Mette Handler. Pris: 1900 kr, medlem 1700 kr, ungdom 1000 kr. **Anmälan och biljettköp senast 6/3.**

Ons 29/3 Kulturkväll: Crafterwork, förgyllning och intarsia. Stickkafé i restaurangen. Sörmlands museum, Nyköping. Kl 17 – 19.30. **Kl 18.00 Författarsamtal** med Erik Eje Almqvist. Kan man bygga möbler med endast hammare och spik? Samtal om boken "Hammare och spik" som är en hyllning till formgivaren Enzo Mari.

April

Lör-sön 1 – 2/4 Kurs: Läderhantverk – formge, sy och lär dig laga. Nyköpings folkhögskola, Nyköping. Kl 9.30 – 16.30. Kursledare: Petra Karlsson. Pris: 1300 kr, medlem 1100 kr, ungdom 700 kr. **Anmälan och biljettköp senast 13/3.**

Lör-sön 1 – 2/4 Kurs: Sy folkliga linneplagg. Sörmlands museum, Nyköping. Kl 9.30-16.30. Kursledare: Kerstin Nordlinder Arlid. Pris: 1900 kr, medlem 1700 kr, ungdom 1000 kr. **Anmälan och biljettköp senast 15/3.**

Ons 26/4 Kulturkväll: Crafterwork, läderarbete med gästlärare från Nyköpings folkhögskolas läderhantverksutbildning. Stickkafé i restaurangen. Sörmlands museum, Nyköping. Kl 17 – 19.30. Även workshop med papperskonstnär Fideli Sundqvist med 12 platser. **Biljettsläpp och anmälan 31/3.**

Maj

Ons 31/5 Kulturkväll: Crafterwork, tälj i trä och blomma ut i textil. Stickkafé i restaurangen. Sörmlands museum, Nyköping. Kl 17 – 19.30. **Klockan 17:** Visning i Berättande magasin. Tema folkdräkt. Gästguide: Karin Edlund. Cirka 60 minuter. **Boka din gratisbiljett från 20/3** på sormlandsmuseum.se

Kursanmälan & frågor

Alla kurser bokas och betalas via Sörmlands museums butik:
<https://butiken.sormlandsmuseum.se/kurser>
Priser: Ungdom räknas som 16-25 år
För mer info kontakta Niklas Eriksson 072-145 02 35
niklas.eriksson@regionsormland.se

Plats för adressetikett

Slöjdrträffar på Multeum i Strängnäs!

Lördagar kl 10-14 hela våren träffas en grupp. Kom med dina slöjdprojekt. Hemslojdsföreningens slöjdlådor med textil- och täljutrustning inkl. täljhäst finns på plats.

Nästa nummer av Handlaget

Manusstopp för nästa nummer av Handlaget: Mån 22 maj 2023

Vill du bidra till att Handlaget blir som du vill? Skicka in högupplösta foton, noveller, berättelser, frågor eller texter till redaktionen så tar vi med det i nästa Handlag. Maila till grafisk formgivare Ann Ahlbom Sundqvist ann@ann.se • 073-628 48 34. Om ni kontinuerligt vill få info om våra aktiviteter på e-post, skicka er adress till: hemslojdsormland@gmail.com

Kontakt

Hemslojdsföreningen Sörmland

Eva Svensson, ordförande • 070-454 55 16
hemslojdsormland@gmail.com

Kärntorp, Vidåsen • 643 97 Västra Näshulta
www.slojdisormland.se

Länshemslojdskonsulenterna Sörmlands museum

Niklas Eriksson Länshemslojdskonsulent
hård slöjd, tel 072-145 02 35
niklas.eriksson@regionsormland.se

Fia Lindblom Länshemslojdskonsulent
textil slöjd, tel 076-147 62 15.
fia.lindblom@regionsormland.se

www.sormlandsmuseum.se